

PAWEŁ KUSOWSKI, PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU SCP

Drodzy Członkowie i sympatycy Stowarzyszenia,

W tym roku 10 i 11 października organizujemy II Ogólnopolską Konferencję Compliance. Wydarzenie to będzie dwudniowe ze względu na liczbę ważnych tematów i zainteresowanie. Mam nadzieję, że podobnie jak w zeszłym roku, spotkamy się na niej w licznym gronie.

W momencie pisania tego biuletynu, Zarząd przygotowuje się do Walnego Zebrania Członków. Jako, iż jest to okres podsumowania, chciałbym poinformować, że od naszego ostatniego zebrania, Stowarzyszenie zorganizowało:

- a) Spotkania informacyjne przedstawicieli SCP z KNF;*
- b) Rozpoczęcie prac nad rekomendacjami dotyczącymi Compliance w szerokim gronie reprezentantów Compliance;*
- c) Liczne szkolenia (np. Big Data) oraz patronat nad konferencjami;*
- d) Cykliczną edycję Newslettera. **DOKOŃCZENIE STR. 1***

REGULACJA HFT/ALGO TRADING W NIEMCZECH

FIRMY HFT BĘDĄ PODLEGAŁY OBOWIĄZKOWI UZYSKANIA LICENCJI NIEMIECKIEGO NADZORU FINANSOWEGO BAFIN [STR. 1](#)

EMIR - ROZPORZĄDZENIE 648/2012

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) W SPRAWIE INSTRUMENTÓW POCODNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OBROTU POZA RYNKIEM REGULOWANYM, KONTRAHENTÓW CENTRALNYCH I REPOZYTORIÓW TRANSAKcji [STR. 3](#)

FAMILY OFFICES W LUXEMBURGU

FAKT, IŻ LUXEMBURG JEST JEDNYM Z NAJBIEZPIECZNIEJSZYCH I NAJSTABILNIEJSZYCH CENTRÓW FINANSOWYCH NA ŚWIECIE POCIĄGA ZA SOBĄ OBECNOŚĆ RÓŻNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH [STR. 5](#)

WDRAŻANIE FATCA W POLSCE

WDROŻENIE FATCA W POLSCE POCIĄGA ZA SOBĄ PROBLEMY PRAWNE W POSTACI NIEZGODNOŚCI AMERYKAŃSKIEJ USTAWY Z KRAJOWYMI PRZEPISAMI PRAWA [STR. 7](#)

WALUTY WIRTUALNE

OBROT WIRTUALNYMI WALUTAMI W KONTEKŚCIE WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY [STR. 12](#)

ODWRÓCONY KREDYT HIPOTECZNY

OD DŁUŻSZEGO JUŻ CZASU, OSOBY W PODESZŁYM WIEKU MOGĄ SKORZYSTAĆ Z TZW. HIPOTECZNEGO KREDYTU ODWRÓCONEGO [STR. 9](#)

RAPORT EIOPA O DZIAŁALNOŚCI

RAPORT ZA ROK 2012 DOTYCZYŁ M.IN. NASTĘPUJĄCYCH OBSZARÓW: REGULACYJNEGO, NADZORCZEGO, OCHRONY KONSUMENTA I INNOWACJI FINANSOWYCH, TWORZENIA WSPÓLNEJ KULTURY NADZORCZEJ, STABILNOŚCI FINANSOWEJ I PREWENCJI KRYZYSOWEJ [STR. 11](#)

EBA W REALIZACJI W OBSZARZE REFORMY WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

27 CZERWCA 2013 ROKU OPUBLIKOWANA ZOSTAŁA OSTATECZNA WERSJA TEKSTU SKŁADAJĄCEGO SIĘ NA PAKIET CRD IV/ CRR W JĘZYKU POLSKIM [STR. 6](#)

NOWA WERSJA METODYKI BION DLA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ

KNF OPUBLIKOWAŁA NOWĄ WERSJĘ METODYKI BION DLA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ I ZAKŁADÓW REASEKURACJI [STR. 11](#)

KARY NAŁOŻONE PRZEZ KNF

MAJ I CZERWIEC PRZYNIÓSŁ SZEREG NOWYCH KAR NAŁOŻONYCH PRZEZ KNF [STR. 14](#)

DOKOŃCZENIE Z POPRZ. STR.

NIEZAPRZECZALNYM JEST, IŻ WSPÓLNE DZIAŁANIA ŚRODOWISKA COMPLIANCE POZWOLIŁY NA OSIĄGNIĘCIE GŁÓWNEGO CELU PIERWSZEGO ROKU NASZEJ DZIAŁALNOŚCI, JAKIM BYŁO POZNANIE SIĘ NAWZAJEM ORAZ WSKAZANIE DLA REGULATORÓW I RYNKU, JAK WAŻNYM ELEMENTEM JEST COMPLIANCE.

Coraz bardziej też widać, że istnieje bardzo ciekawa ścieżka kariery w Compliance i AML, która może rozwijać się doskonale zarówno w Polsce, ale również za granicą. Moim zdaniem jest to jedna z nielicznych profesji, która w dzisiejszych czasach dostarcza takiej różnorodności co do specjalizacji i ścieżki kariery (np. wymiar teoretyczny Compliance, operacyjny AML) oraz kraju, w którym ją wykonujemy.

Zapraszam do kolejnej edycji Newslettera, który zaczyna stabilizować się jako ważny punkt w działalności informacyjnej Stowarzyszenia. Zachęcam do czytania i aktywnej rozmowy o poruszanych, aktualnych tematach.

Paweł Kuskowski, Przewodniczący Zarządu SCP

REGULACJA HFT/ALGO TRADING W NIEMCZECH

ZGODNIE Z UCHWALONYM W LUTYM 2013 R. W NIEMCZECH HOCHFREQUENZHANDELSGESETZ, FIRMY INWESTYCYJNE KTÓRYCH PROFIL DZIAŁALNOŚCI NA RYNKU REGULOWANYM / MTF, MOŻNA OKREŚLIĆ JAKO HANDEL WYSOKICH CZĘSTOTLIWOŚCI - HFT (ANG. HIGH FREQUENCY TRADING, NIEM. HOCHFREQUENZHANDELS), BĘDĄ PODLEGAŁY OBOWIĄZKOWI UZYSKANIA LICENCJI ORAZ SZEREGOWI WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI, W TYM WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH ZAPOBIEGANIU NADUŻYCIOM NA RYNKU.

WYMÓG UZYSKANIA LICENCJI

Firmy HFT będą podlegały obowiązkowi uzyskania licencji niemieckiego nadzoru finansowego Bafin, jeżeli będą bezpośrednio lub pośrednio uczestnikiem niemieckiego rynku regulowanego lub platformy MTF. Samo uczestnictwo definiowane jest łącznie jako (1) kupowaniu i sprzedaży instrumentów finansowych na własny rachunek jako bezpośredni lub pośredni uczestnik niemieckiego rynku regulowanego lub MTF, (2) przy wykorzystaniu techniki handlu algorytmicznego oraz (3) przy użyciu infrastruktury mającej na celu zmniejszenie opóźnienia (latency), oraz (4) przez au-

tomatyczną inicjację zleceń, generowanie, routing oraz wykonywanie zleceń bez ingerencji człowieka, oraz przez (5) wysoką dzienną ilość wiadomości które stanowią zlecenia, zapytania o cenę albo anulowania.

Akt nie definiuje w jakim przypadku dany podmiot kwalifikuje się jako pośredni uczestnik niemieckiego rynku regulowanego / MTF, określając jedynie, że podmiot taki ma mieć dostęp elektroniczny za pośrednictwem bezpośredniego członka albo uczestnika rynku regulowanego / MTF. Dostęp elektroniczny akt definiuje jako umowę z członkiem lub uczestnikiem, która pozwala danemu podmiotowi wykorzystywać ID bezpośredniego uczestnika do bezpośredniej transmisji zleceń do rynku / platformy docelowej.

UPRAWNIENIA ORGANÓW NADZORCZYCH

Równoległe akt wprowadza także nowe uprawnienia dla organów nadzorujących rynki regulowane i MTFy w zakresie handlu algorytmicznego. Uprawnienia związane z dostępem do informacji zostały poszerzone o pośrednich uczestników rynków. Co szczególnie istotne, organy zostały również uprawnione do zakazania wykorzystywania określonych strategii algorytmicznych.

ZASADY PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ORAZ WYMOGI ORGANIZACYJNE.

Handel algorytmiczny zdefiniowany został w akcie jako handel instrumentami finansowymi w którym algorytm komputerowy automatycznie określa indywidualne parametry zlecenia, z wyłączeniem systemów, które są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby przekierowywania zleceń (tzw. routing) do jednego lub więcej docelowych miejsc egzekucji lub wykorzystywane w celu potwierdzania zleceń. Indywidualne parametry zleceń obejmują w szczególności decyzje o tym, czy zainicjować zlecenie, jego czas, cenę oraz ilość oraz to w jaki sposób obsługiwać zlecenie po jego złożeniu z ograniczoną ingerencją człowieka lub bez niej.

Podmioty zajmujące się handlem algorytmicznym muszą działać zgodnie z określonymi wymogami organizacyjnymi dotyczącymi stosowanych przez nie systemów transakcyjnych (włączając w to systemy zapewniające business continuity) oraz systemów zarządzania ryzykiem. Muszą także zagwarantować, że systemy te nie będą generować zakłóceń na rynku oraz nie mogą być wykorzystywane do praktyk naruszających europejskie lub niemieckie zasady dot. nadużyciom na rynku docelowego miejsca egzekucji. Ważną zasadą wprowadzoną przez

akt jest także obowiązek dokumentowania wszelkich zmian w stosowanych algorytmach komputerowych. Zgodnie z aktem, operatorzy niemieckich rynków regulowanych oraz MTFów muszą zaktualizować swoje wewnętrzne regulacje tak, żeby zapewnić, by zlecenia generowane przez algorytmy były odpowiednio oznaczane przez każdego z uczestników rynku objętego aktem. Operatorzy mają ustanowić specjalne opłaty za intensywne wykorzystywanie systemów transakcyjnych do transmisji, poprawiania oraz anulowania zleceń. Ponadto, odpowiednie środki muszą być przedsięwzięte również w celu odpowiedniego ustalania cen w przypadku znacznej ich zmienności. Ponadto, na podmioty nałożony został obowiązek utrzymywania odpowiedniego stosunku zleceń do transakcji, który będzie oszacowywany osobno dla każdego instrumentu finansowego, w zależności od obrotu oraz liczby transakcji miesięcznie. Operatorzy rynków regulowanych oraz MTFów muszą wdrożyć odpowiednie minimalne wielkości kroków notowań dla każdego instrumentu finansowego.

PASZPORT MIFID

Firmy inwestycyjne lub banki niemające siedziby w Niemczech, mogą operować w Niemczech również na podstawie paszportu MIFID, pod warunkiem, że uzyskana w państwie ma-

cierzystym licencja obejmuje właściwą usługę inwestycyjną zgodnie z dyrektywą MIFID (zawieranie transakcji na własny rachunek). Według aktu, Bafin może w określonych przypadkach odejść od obowiązku wymogu licencji w przypadku podmiotów, które nie posiadają paszportu MIFID. Jednym z istotnych wymogów organizacyjnych, jakim sprostać muszą firmy ubiegające się o licencję, jest dysponowanie kapitałem co najmniej 730,000 EUR.

DEFINICJA MARKET ABUSE

Na zakończenie trzeba dodać, że Akt wprowadza definicję nadużycia na rynku w zakresie handlu algorytmicznego. Jest to istotna nowość, przewidywana jednak również w ramach przeglądu dyrektywy MAD. Akt określa, iż zlecenia kupna lub sprzedaży składane za pomocą algorytmu komputerowego, który automatycznie determinuje parametry zlecenia mogą zostać uznane za praktykę z zakresu market abuse, jeżeli składanie zleceń następuje bez intencji dokonania rzeczywistej transakcji, w celu zakłócenia lub opóźnienia funkcjonowania systemu transakcyjnego, w celu utrudnienia stronie trzeciej zidentyfikowania w systemie zleceń kupna lub sprzedaży lub też w celu stworzenia fałszywego lub wprowadzającego w błąd sygnału dotyczący popytu lub sprzedaży na konkretnym instrumencie finansowym.

EMIR-ROZPORZĄDZENIE 648/2012

ROZPORZĄDZENIE 648/2012 (ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 648/2012 Z DNIA 4 LIPCA 2012 R. W SPRAWIE INSTRUMENTÓW POCHODNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM OBROTU POZA RYNKIEM REGULOWANYM, KONTRAHENTÓW CENTRALNYCH I REPOZYTORIÓW TRANSAKcji) JEST GŁÓWNYM ROZPORZĄDZENIEM Z "RODZINY" EMIR, SKŁADAJĄCEJ SIĘ TAKŻE Z ROZPORZĄDZEŃ BĘDĄCYCH STANDARDAMI REGULACYJNYMI (RTS - REGULATORY TECHNICAL STANDARDS) ORAZ STANDARDAMI TECHNICZNYMI ITS (IMPLEMENTING TECHNICAL STANDARDS).

OBOWIĄZKI NAŁOŻONE PRZEZ ROZPORZĄDZENIE 648/2012

Rozporządzenie ustanawia trzy główne obowiązki: (1) obowiązek rozliczania za pośrednictwem centralnego kontrpartera (CCP - Central Counterparty) określonych transakcji na instrumentach pochodnych, (2) obowiązek raportowania transakcji do repozytoriów transakcji posiadających zezwolenie ESMA (przy czym nie dotyczy to tylko instrumentów pochodnych OTC, ale również instrumentów z rynków regulowanych/MTF) oraz (3) obowiązek wprowadzenia instrumentów zarządzania

ryzykiem transakcji nie podlegających rozliczeniu (art. 11).

ZAKRES ZASTOSOWANIA

Transakcjami, do których ma zastosowanie EMIR są kontrakty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, przy czym w rozumieniu EMIR za takie instrumenty uznać należy instrumenty finansowe w rozumieniu dyrektywy i rozporządzeń wykonawczych MIFID. Transakcje niekwalifikujące się do katalogu MIFID wyjęte są więc poza zakres obowiązywania EMIR.

WYŁĄCZENIA SPOD ZAKRESU ROZPORZĄDZENIA

Rozporządzenie określa, że nie ma ono, poza określonymi wypadkami, zastosowania do szeregu podmiotów: członków ESBC i innych organów państw członkowskich pełniących podobne funkcje, innych unijnych organów publicznych, którym powierzono zarządzanie długiem publicznym lub które uczestniczą w takim zarządzaniu; Banku Rozrachunków Międzynarodowych; wielostronnych banków rozwoju wymienionych w CRD; podmiotów sektora publicznego w rozumieniu CRD w przypadku gdy są one własnością rządów centralnych i dysponują wyraźnymi gwarancjami udzielonymi przez rządy centralne; Europej-

skiego Instrumentu Stabilności Finansowej i europejskiego mechanizmu stabilności.

OBOWIĄZEK ROZLICZANIA TRANSAKcji PRZEZ CCP

Podstawowym obowiązkiem nałożonym przez EMIR jest obowiązek rozliczania kontraktów za pośrednictwem CCP. Wg. EMIR, kontrahenci rozliczać mają wszystkie kontrakty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym należące do tych klas instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, które zostały uznane za podlegające obowiązkowi rozliczania zgodnie z EMIR, w przypadku gdy kontrakty spełniają warunki określone w EMIR (w tym warunek przekroczenia określonych w EMIR progów wartości transakcji dla kontraktów zawieranych przez kontrahentów niefinansowych). Obowiązek dotyczy nie tylko transakcji między kontrahentami finansowymi, ale również między kontrahentami finansowymi i niefinansowymi oraz transakcji wyłącznie między kontrahentami niefinansowymi określonymi w EMIR.

OBOWIĄZEK POSIADANIA PROCEDUR ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Rozporządzenie wymaga, by kontrahenci finansowi posiadali procedury zarządzania ry-

zykiem, które wymagają terminowej, precyzyjnej i odpowiednio wyodrębnionej wymiany zabezpieczeń w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zawartych w dniu wejścia w dniu 16 sierpnia 2012 r. lub po tej dacie. Kontrahenci niefinansowi muszą posiadać procedury zarządzania ryzykiem, które wymagają terminowej, precyzyjnej i odpowiednio wyodrębnionej wymiany zabezpieczeń w odniesieniu do kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zawartych w dniu po dniu, w którym przekroczono próg obowiązku rozliczenia.

Dodatkowo, kontrahenci finansowi są zobowiązani do utrzymywania odpowiednich i proporcjonalnych kwot kapitału w celu zarządzania ryzykiem nieobjętym odpowiednią wymianą zabezpieczeń. Wymogu posiadania procedur zarządzania ryzykiem nie stosuje się do transakcji wewnątrzgrupowej, zawieranej przez kontrahentów mających siedzibę w tym samym państwie członkowskim, pod warunkiem że nie ma obecnie ani nie przewiduje się w przyszłości przeszkód praktycznych lub prawnych dla szybkiego przenoszenia środków własnych lub spłaty zobowiązań między kontrahentami.

OGRANICZANIE RYZYKA KONTRAKTÓW POCHODNYCH NIEROZLICZANYCH PRZEZ SCP

Rozporządzenie przewiduje szereg środków mających ograniczyć ryzyko kontraktów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, nierozliczanych przez CCP. Procedury służące ocenie, monitorowaniu i ograniczaniu ryzyka operacyjnego i kredytowego kontrahenta mają obejmować co najmniej (a) zatwierdzenie w odpowiednim czasie, w stosownych przypadkach elektronicznie, warunków danego kontraktu pochodnego będącego przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym (b) solidne, podlegające kontroli i sformalizowane procesy służące uzgadnianiu portfeli, zarządzaniu ryzykiem powiązanim oraz wczesnemu wykrywaniu sporów pomiędzy stronami i ich rozstrzyganiu, a także monitorowaniu wartości pozostających do uregulowania kontraktów. Rozporządzenie nakłada także na kontrahentów finansowych i niefinansowych obowiązek codziennego dokonywania wyceny aktywów kontraktów według wartości rynkowej. W przypadku, gdy warunki rynkowe uniemożliwiają dokonanie wyceny rynkowej, kontrahenci mają obowiązek stosowania rzetelnej i ostrożnościowej wyceny w oparciu o inny model.

SANKCJE

Rozporządzenie nakłada również obowiązek określenia przez Państwa członkowskie zasad dotyczących sankcji za naruszenie jego przepisów. Sankcje te mają obejmować co najmniej grzywny administracyjne, oraz powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Państwa członkowskie mają zapewnić, aby właściwe organy odpowiedzialne za nadzór nad kontrahentami finansowymi bądź w stosownych przypadkach kontrahentami niefinansowymi, podawały do wiadomości publicznej każdą sankcję nałożoną za naruszenia określonych przepisów Rozporządzenia, chyba że takie ujawnienia poważnie zagroziłoby rynkom finansowym lub zaszkodziłoby w niewspółmierny sposób zainteresowanym stronom.

OBOWIĄZEK RAPORTOWANIA

Obowiązek zgłaszania szczegółowych informacji na temat każdego zawartego przez siebie kontraktu pochodnego oraz na temat wszelkich zmian lub rozwiązania tego kontraktu obejmuje zarówno kontrahentów jak i CCP. Informacje te mają być zgłaszane nie później niż w dniu roboczym następującym po zawarciu, zmianie lub rozwiązaniu kontraktu. Kontrahenci mają również obowiązek prowadzenia ewidencji wszystkich zawartych przez siebie kontraktów pochodnych oraz wszelkich zmian

przez co najmniej 5 lat od daty rozwiązania kontraktu. Tak jak w przypadku CCP, Rozporządzenie określa także zasady rejestracji i funkcjonowania repozytoriów transakcji, w tym mające na celu zagwarantowanie niezawodności działania, przejrzystości i dostępności danych, ochrony i rejestrowania danych.

ZEZWOLENIA DLA CCP

Rozporządzenie określa także podstawowe wymogi, jakie obowiązują w zakresie warunków i procedury udzielania zezwolenia CCP, w tym wymogi kapitałowe, zasady rozszerzania zakresu działalności CCP i świadczonych przez nie usług, procedury udzielenia zezwolenia i odrzucenia wniosku o udzielenie zezwolenia, oraz wykonywania nadzoru nad CCP a także zasady cofania zezwoleń. Rozporządzenie określa wymogi organizacyjne funkcjonowania CCP, w tym szczegóły dotyczące kierownictwa wyższego szczebla CCP, prowadzenia dokumentacji, zarządzania ryzykiem, obowiązki informacyjne wobec właściwych organów, zasad zarządzania konfliktami interesów, ciągłości działania, outsourcingu funkcji operacyjnych, usług lub działalności CCP. Rozporządzenie wymaga również, by CCP posiadały odpowiednie procedury zarządzania ostrożnościowego, w tym dotyczące zarządzania ekspozycją, wymogi dotyczące depozytów zabezpieczających

oraz funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania przez członków CCP. CCP mają także kontrolować ryzyko utraty płynności oraz zasady pokrywania start w przypadku niewykonania zobowiązania. Rozporządzenie reguluje także zasady współpracy pomiędzy CCP, w tym zasady zarządzania ryzykiem oraz przekazywania depozytów zabezpieczających między CCP.

Jarosław Nowacki / Członek Zarządu SCP

FAMILY OFFICES W LUXEMBURGU

FAKT, IŻ LUXEMBURG JEST JEDNYM Z NAJBIEZPIECZNIEJSZYCH I NAJSTABILNIEJSZYCH CENTRÓW FINANSOWYCH NA ŚWIECIE POCIĄGA ZA SOBĄ OBECNOŚĆ RÓŻNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH, KTÓRE ŚWIADCZĄ SZEROKI WACHLARZ USŁUG DLA RÓŻNEGO RODZAJU KLIENTÓW.

W związku z powyższym Luxemburg jako jedno z pierwszych państw na świecie (po USA i pierwsze w Europie) uchwaliło prawo regulujące działalność Family Offices.

Prawo to zostało uchwalone w Luxemburgu dnia 21 Grudnia 2013 a weszło w życie 1 Stycznia 2013.

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI FAMILY OFFICES

Działalność w ramach Family Offices obejmuje profesjonalne doradztwo i usługi w zakresie zarządzania majątkiem na rzecz zamożnych osób fizycznych, rodzin, oraz jednostek (korporacyjnych, fundacji, trustów) posiadanych przez takie zamożne osoby fizyczne lub całe rodziny.

Wyżej wspomniane usługi powinny być w szczególności rozumiane jako: doradztwo w zakresie planowania, tworzenia, administrowania majątkiem. Do powyższych usług zaliczać więc należy: dostarczanie profesjonalnych porad prawnych, podatkowych, księgowych, finansowych które dostosowane mają być indywidualnie do każdego klienta. Jest to kompleksowa usługa wymagająca całej infrastruktury logistycznej mająca na celu odciążenie klienta od szeregu obowiązków, które wykonywałby na rzecz różnych doradców. Usługi w ramach Family Office mają charakter bezterminowy co znaczy, iż Family Office mają na celu zarządzać majątkiem osób zamożnych lub jednostek przez wiele pokoleń.

WYŁĄCZENIA

Przedmiotowej ustawy nie stosuje się do tzw. „Mono” Family Offices, które działają na rzecz jednej osoby fizycznej lub rodziny oraz człon-

ków tej samej rodziny. Wyłączone spod regulacji są również osoby działające na rzecz jednostek korporacyjnych, fundacji, trustów czyli dyrektorzy, trustees, prokurenci, powiernicy, którzy wykonują czynności w ramach swojego umocowania oraz w zakresie kompetencji powierzonych przez taką jednostkę.

PODMIOTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI W ZAKRESIE FAMILY OFFICE

W związku z obowiązkiem dostarczania usług na najwyższym poziomie, ustawa zezwala na ich świadczenie tylko profesjonalistom. Zgodnie z obowiązującym prawem są nimi podmioty regulowane m.in.: Instytucje kredytowe, doradcy inwestycyjni, firmy asset management, banki, a także zawody regulowane: adwokaci, radcy prawni, notariusze, niezależni audytorzy, księgowi.

Dodatkowo podmiotem świadczącym usługi w ramach Family Office są tzw. wyspecjalizowane PFS (professionals of the financial sector), którym powierzono tę funkcję w drodze nowelizacji ustawy z dnia 5 kwietnia 1993. Takimi jednostkami są osoby prawne posiadające kapitał zakładowy o wartości co najmniej 50 000 euro. PFS muszą jednak uprzednio uzyskać zgodę CSSF (Commission de Surveillance du Secteur Financier) na prowadzenie usług z

zakresu Family Offices.

Ustawa w celu dostosowania ich działalności do nowych przepisów udzieliła im sześciomiesięcznego okresu przejściowego.

OBOWIĄZKI USTAWOWE

Akt prawny nakłada na Family Offices szereg obowiązków, jakie powinny być przez nie wykonywane, są nimi w szczególności: obowiązek zachowania tajemnicy bankowej, obowiązek informacyjny w stosunku do klientów dotyczący opłat oraz ustalenia wynagrodzenia za świadczenie przedmiotowych usług. Ponadto stosownie do przepisów ustawy dotyczącej przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu Family Offices są instytucjami obowiązanyymi w jej rozumieniu co oznacza, iż muszą poddać się obowiązkowi ustawowemu w zakresie AML/CTF.

Family Offices to więc nie tylko kompleksowa usługa świadczona przez wyspecjalizowaną do tego jednostkę, to również budowanie zaufania u zamożnych klientów, którzy powierzają jej swoje aktywa majątkowe na wiele lat. To nie tylko korzyść materialna ale również tzw. dywidenda niefinansowa polegająca na bliskiej, opartej na zaufaniu współpracy z klientem.

UDZIAŁ EBA W REALIZACJI W OBSZARZE REFORMY WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

27 CZERWCA 2013 ROKU OPUBLIKOWANA ZOSTAŁA OSTATECZNA WERSJA TEKSTU SKŁADAJĄCEGO SIĘ NA PAKIET CRD IV/ CRR W JĘZYKU POLSKIM.

W jego skład wchodzi rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013. Powyższe akty prawne oddelegowują do Europejskiego Nadzoru Bankowego (EBA) obowiązki opracowania standardów technicznych mających charakter regulacyjny, implementacyjny oraz nadzorczy. Rozwiązania końcowe odnośnie standardów mają zostać przyjęte po uprzedniej konsultacji z organami nadzorczymi krajów unijnych. Ma to na celu znalezienie rozwiązania uwzględniającego potrzeby każdego z tych państw.

Z racji faktu, iż EBA nie może wydawać aktów prawnych wiążących państwa członkowskie, w procesie ich uchwalania niezbędną rolę odgrywać będzie Komisja Europejska, która uprzednio zaproponowane i zatwierdzone przez EBA projekty, wydawać będzie w formie rozporządzeń. Powyższe standardy przyjęte mają formę

pojedynczych przepisów, przepisów dopracowujących przepisy rozporządzenia oraz bardziej złożonych standardów dotyczących sprawozdawczości.

Obecnie trwają czynności mające na celu zatwierdzenie zaproponowanych standardów. Zatwierdzenie, o którym mowa poprzedzone jest konsultacjami trwającymi od maja 2013 roku.

Część z zaproponowanych standardów została już przyjęta i zostanie ona skierowana do Komisji Europejskiej w celu prowadzenia dalszych prac legislacyjnych.

WYŻEJ WSPOMNIANE KONSULTACJE DOTYCZĄ M.IN. :

- Regulacyjnych Standardów Technicznych (RTS) w zakresie definicji pojęcia rynku oraz ryzyka operacyjnego- udział w konsultacjach przewidziany jest do 31 sierpnia 2013,
- III części Regulacyjnych Standardów Technicznych w zakresie funduszy własnych- data zakończenia konsultacji przewidziana była na 18 lipca 2013,
- Wykonawczych Standardów Technicznych w zakresie monitorowania płynności kapitałowej oraz RTS w przedmiocie odpływu płynności odpowiadającej potrzebom w zakresie zabez-

pieczenia- termin zakończenia konsultacji 14 sierpnia 2013

-Wytycznych dotyczących środków ostrożnościowych związanych z udzieleniem kredytów walutowych- zakończenie konsultacji 14 sierpnia 2013.

WDRAŻANIE FATCA W POLSCE

FATCA A PRZEPISY PRAWA KRAJOWEGO

Wdrożenie FATCA w Polsce (a także w całej Unii Europejskiej) pociąga za sobą problemy prawne w postaci niezgodności amerykańskiej ustawy z krajowymi przepisami prawa. Podstawowym problemem są tu regulacje z zakresu ochrony tajemnicy bankowej i ochrony danych osobowych.

Podstawowym obowiązkiem FFI jest przetwarzanie informacji dotyczących klienta w celu identyfikowania podatników amerykańskich oraz raportowania tych danych wraz z informacjami o opornych posiadaczach rachunków do urzędu podatkowego w USA. W związku z tym, iż informacje, jakie muszą być przetwarzane dla potrzeb FATCA stanowią dane osobowe w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych (ustawą o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. tekst jednolity

– Dz.U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. Zm.) jak również podlegają tajemnicy bankowej (ustawa Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. tekst jednolity – Dz.U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późn. Zm.), polskie prawo udziela im daleko idącej ochrony. Brak legitymizacji na gruncie przepisów dotyczących tajemnicy bankowej odnosi się nie tyle do etapu samej identyfikacji klientów przez FFI (jest to czynność wewnętrzna instytucji finansowej), ale do etapu przekazywania tych informacji dalej, innym podmiotom, albowiem informacje, jakich wymaga IRS od instytucji finansowych (informacje o rachunku i jego posiadaczu) wchodzi w jej zakres.

Kolejny problem prawny wynikający z wdrażania wymogów FATCA powstaje na gruncie przepisów o ochronie danych osobowych. W rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych, danymi osobowymi są wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby. W świetle powyższej definicji, dane posiadacza rachunku, które będą przetwarzane przez bank i przekazywane do IRS (imię, nazwisko, adres, telefon itd.) są danymi osobowymi w rozumieniu przedmiotowej ustawy. W takiej sytuacji, ustawa wymaga określenia celu, dla którego dane takie będą przetwarzane. W niektórych przypadkach za-

kres i cel przetwarzania danych regulują przepisy sektorowe (prawo telekomunikacyjne, kodeks pracy), niemniej jednak, w tym przypadku, ani ustawa o ochronie danych osobowych ani przepisy prawa bankowego nie dają takiej podstawy prawnej dla przetwarzania danych osobowych dla realizacji wymogów FATCA. Dodatkowo, na gruncie obecnych przepisów, dane takie będą podlegały obowiązkowi rejestracji zbioru danych, albowiem stanowić one będą odrębny zbiór danych. Istnieje jednak szansa, iż zmiany legislacyjne zwolnią FFI od powyższego obowiązku. Również, dla potrzeb FATCA, zmian wymagać będzie ordynacja podatkowa.

ZMIANY LEGISLACYJNE I WDRAŻANIE FATCA W POLSKICH FFI

Obecnie trwają prace nad wdrażaniem FATCA. Związek Banków Polskich zaproponował zmiany legislacyjne i przedstawił je Ministerstwu Finansów. Ponadto, opowiedział się za wariantem pierwszym projektu porozumienia międzynarodowego, które przyjęło wcześniej już 5 państw europejskich, natomiast 75 państw pozostaje w fazie negocjacji umowy międzynarodowej. W kwestii zmian legislacyjnych, zaproponowane rozwiązania prawne obejmują obszar prawa bankowego w zakresie udostępniania tajemnicy bankowej oraz innych ustaw

regulujących tajemnicę prawnie chronioną (ustawa o obrocie instrumentami finansowymi) w taki sposób, by umożliwić przekazywanie danych na potrzeby realizacji FATCA. Dodatkowo, ZBP zaproponował zmiany w zakresie danych osobowych, a w szczególności w kwestii przestrzegania odpowiednich standardów ich ochrony oraz zwolnienie z obowiązku rejestracji zbioru danych. Kolejny projekt dotyczy zmian w ordynacji podatkowej w celu stworzenia możliwości przetwarzania przez FFI wymaganych danych i raportowania ich do urzędu skarbowego.

W kwestii modelu porozumienia międzynarodowego, w październiku 2012, minister finansów opowiedział się za modelem zaproponowanym przez ZBP. Zgodnie z jego założeniem, FFI będą raportować wymagane dane do krajowej administracji podatkowej, która następnie będzie przekazywać je w drodze porozumienia międzynarodowego do IRS (na zasadach wzajemności). Dzięki powyższemu rozwiązaniu, FFI nie będzie musiała zawierać umów z IRS, co zniweluje konflikty prawne wynikające z konieczności raportowania informacji przez FFI bezpośrednio do zagranicznego urzędu podatkowego. Ponadto, porozumienie jest negocjowane, co powoduje możliwość wyłączenia spod regulacji FATCA pewnych produktów,

które nie stanowią ryzyka z punktu widzenia tejże ustawy. Dodatkowo, raportowanie odbywać się będzie z uwzględnieniem zasady wzajemności. Zgodnie z uzyskanymi informacjami planowany termin negocjacji przewidziany jest na wrzesień bieżącego roku. Proces wdrażania FATCA zakłada dwa etapy czyli: procesu ratyfikacji oraz proces zmian legislacyjnych.

PROCES WDRAŻANIA FATCA W FFI

Instytucje Finansowe, w celu wdrożenia FATCA, będą musiały dostosować swoje polityki i procedury do jej wymogów. Proces wdrożenia FATCA wymagać będzie współpracy różnych jednostek, np. działu prawnego, zgodności, specjalistów od podatków. Również w sferze IT dojdzie do zmian, a mianowicie: wdrożenie FATCA wymagać będzie odpowiedniej zmiany w obrębie systemów IT i najprawdopodobniej zintegrowania ich z systemami wykorzystywanymi dla celów związanych z AML/CTF. Departamenty zgodności będą musiały zadbać o zgodność z wymogami FATCA, zarówno na

poziomie globalnym jak i lokalnym (zgodności z lokalnymi wymogami dotyczącymi ochrony danych osobowych, tajemnicy bankowej) oraz zapewnić odpowiednie szkolenia. Każda jednostka biznesowa będzie musiała stosować się do wymogów przedmiotowego aktu.

FFI zmuszona będzie opracować strategię działania, a następnie dokonać klasyfikacji klientów, określić wpływ FATCA na model operacyjny (system IT, zakres obowiązków i kontroli, zakres dokumentacji) oraz wdrożyć metody działania w celu przeprowadzenia testów systemowych, treningów, rejestracji w IRS czy kontroli dokumentacji. Amerykańska ustawa będzie również wywierała wpływ na relację FFI z jej klientami. FFI będzie musiała spełnić względem nich obowiązek informacyjny (rodzaj danych, jakie będą przetwarzane wraz ze wskazaniem podmiotu, który będzie miał dostęp do tych danych) oraz uzyskać od nich stosowną zgodę.

PODSTAWOWE TERMINY

Rozpoczęcie identyfikacji nowych klientów – do 1 stycznia 2014.

Rozpoczęcie identyfikacji rachunków już istniejących- do 30 czerwca 2014.

Rozpoczęcie identyfikacji rachunków innych niż Prima Facie FFI- do 31 grudnia 2015.

Rozpoczęcie pobierania podatku: 1 stycznia 2017.

Deemed-Compliant – termin dotyczący jedynie identyfikacji nowych kont (1 stycznia 2014 lub od daty rejestracji).

Justyna Muryn / Członek SCP

HIPOTECZNY KREDYT ODWRÓCONY

ROZWIĄZANIE DLA OSÓB STARSZYCH

Od dłuższego już czasu, osoby w podeszłym wieku mogą skorzystać z tzw. hipotecznego kredytu odwróconego. Mimo braku jasnych uregulowań prawnych w tym zakresie, rozwiązanie powyższe istnieje i są chętni na skorzystanie z tego typu pomysłu celem uzyskania wsparcia finansowego, gdy są już np. na emeryturze. Sama formuła odwróconego kredytu hipotecznego zdaje się być dosyć prosta. Kredyt odwrócony to rozwiązanie finansowe przeznaczone dla osób, które ukończyły np. 65 lat oraz są właścicielami nieruchomości. W ramach umowy osoba starsza będąca właścicielem nieruchomości, otrzymuje dożywotnio „wsparcie finansowe” w zamian za prawo własności nieruchomości po śmierci beneficjenta dla instytucji udzielającej takiego kredytu. To definicja bardzo krótka, ale podstawą jest otrzymywanie

przez emeryta obok renty lub emerytury dodatkowych środków finansowych z jednoczesnym przekazaniem instytucji finansowej prawa własności nieruchomości po śmierci.

PRACE RZĄDU

W miarę rozwoju i zwiększonej popularności tej usługi finansowej, Rząd postanowił dokładnie uregulować powyższe rozwiązanie i tak w kwietniu tego roku do Marszałka Sejmu P. Ewy Kopacz przekazano poselski projekt ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym. Jak wynika z proponowanego brzmienia artykułu 1, ustawa ma regulować zasady udzielania przez podmioty uprawnione odwróconego kredytu hipotecznego osobom fizycznym, którym przysługuje prawo własności albo użytkowania wieczystego gruntu lub spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

UZASADNIENIE DO PROJEKTU

W uzasadnieniu do ustawy (często krytykowanym, że jest zbyt lakoniczne) wskazano m.in., że powiększająca się liczba emerytów, których świadczenia emerytalne kształtują się na poziomie znacznie niższym od uzyskiwanych przez nich wcześniej wynagrodzeń za pracę, poszukuje dodatkowych źródeł finansowania. Instrumentem umożliwiającym uzyskanie dodatkowych źródeł finansowych jest funkcjonowanie

jąca na rynkach światowych od wielu lat usługą finansową - odwrócony kredyt hipoteczny (ang. reverse mortgage).

Zgodnie z treścią uzasadnienia, wprowadzenie w Polsce regulacji prawnych w zakresie odwróconego kredytu hipotecznego ma umożliwić osobom, którym przysługuje prawo własności albo prawo użytkowania wieczystego gruntu lub spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, uzyskanie dodatkowych środków finansowych poprzez odmrożenie kapitału zakumulowanego w nieruchomościach w ramach usług świadczonych przez podmioty będące bankiem, oddziałem banku zagranicznego, oddziałem instytucji kredytowej oraz instytucją kredytową prowadzącą działalność transgranicznie.

Istotą odwróconego kredytu hipotecznego jest brak obowiązku jego zwrotu do dnia śmierci kredytobiorcy lub, w zależności od przyjętych rozwiązań prawnych do określonego momentu po śmierci kredytobiorcy.

Jak wynika z uzasadnienia, potrzebę i cel uchwalenia ustawy wiązać należy z pojawieniem się w Polsce usługi spełniającej podobną funkcję do umów odwróconego kredytu hipotecznego, która może być oferowana przez podmioty nie podlegające nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, a mianowicie tzw. modelu sprzedażowego opartego o konstrukcję

umowy dożywocia uregulowaną przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Umowa ta polega na przeniesieniu prawa do nieruchomości na świadczeniodawcę w zamian za zobowiązanie się przez niego do wypłaty beneficjentowi dożywotniej renty oraz zapewnienie prawa dożywotniego zamieszkania w nieruchomości.

Różnica pomiędzy umową dożywocia a umową odwróconego kredytu hipotecznego polega przede wszystkim na momencie przeniesienia prawa do nieruchomości na świadczeniodawcę oraz na sposobie zabezpieczenia interesów spadkobierców beneficjenta. W przypadku umowy dożywocia świadczeniodawca nabywa prawo do nieruchomości z chwilą zawarcia umowy. Dla spadkobierców beneficjenta takiej umowy oznacza to całkowitą utratę prawa do nieruchomości.

Umowa odwróconego kredytu hipotecznego charakteryzuje się natomiast tym, że prawo do nieruchomości zostaje przeniesione na instytucję kredytującą dopiero po śmierci kredytobiorcy. Zabezpieczenie transakcji stanowi hipoteka ustanowiona na nieruchomości lub na określonym prawie do nieruchomości. Po śmierci beneficjenta jego spadkobiercy mogą podjąć decyzję o dokonaniu spłaty kredytu i zachowaniu prawa do nieruchomości lub o przenie-

sieniu prawa do nieruchomości na instytucję kredytującą. Jednocześnie nawet w przypadku przeniesienia prawa do nieruchomości na instytucję kredytującą spadkobiercom jest przekazywana kwota różnicy pomiędzy wartością roszczenia instytucji kredytującej a wartością nieruchomości, o ile różnica ta jest dodatnia. Jeżeli natomiast beneficjent umowy odwróconego kredytu hipotecznego nie ma spadkobierców, nadwyżka ze sprzedaży nieruchomości zostanie przekazana, zgodnie z przepisami prawa spadkowego, na rzecz gminy lub Skarbu Państwa. W uzasadnieniu dalej wskazano, że wejście w życie ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym spowoduje, iż tzw. model sprzedażowy oparty o konstrukcję umowy dożywocia uregulowany w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny oraz tzw. model kredytowy oparty o odwrócony kredyt hipoteczny będą równolegle funkcjonować w polskim porządku prawnym pozostawiając tym samym potencjalnym beneficjentom ofertowych usług, wybór najkorzystniejszej dla nich oferty.

To tyle z uzasadnienia do proponowanej ustawy. Co na to rozwiązanie poszczególne kluby poselskie? W czwartek, 11 lipca 2013 roku, wszystkie kluby poselskie poparły projekt dotyczący ustawy o odwróconym kredycie hipotecznym. Jednocześnie jednogłośnie wskazały,

że projekt ten wymaga zmian szczególnie w kontekście uwzględnienia modelu sprzedażowego odwróconej hipoteki, który już dziś jest oferowany przez fundusze hipoteczne.

UWAGI DO PROJEKTU

Uwagi do projektu (dość krytyczne) zgłosił już Prokurator Generalny, a także NSZZ Solidarność (pozytywnie oceniając inicjatywę, ale również przekazując swoje uwagi). Krajowa Rada Notarialna nie negowała potrzeby uregulowania powyższych rozwiązań, ale negatywnie ocenił sam poselski projekt ustawy.

Obojętna na projekt ustawy nie była oczywiście również Komisja Nadzoru Finansowego, która uważa, że, tylko zakłady ubezpieczeń powinny świadczyć usługę renty dożywotniej. Osoby starsze przenosiłyby własność swojego mieszkania na zakłady - w zamian dostawałyby rentę i mogły mieszkać w tym lokalu do końca życia. Jak przekazał rzecznik KNF „Komisja Nadzoru Finansowego uważa, że oferowanie usług renty dożywotniej wiąże się z takim ryzykiem, którym potrafią zarządzać zakłady ubezpieczeń”. Należy zatem bacznie przyglądać się dalszym pracom nad projektem tej ustawy, bo jest to temat nie tyle ciekawy, co przy okazji proponowanych zmian w OFE może mieć istotne znaczenie dla przyszłych emerytów.

EIOPA O DZIAŁALNOŚCI W 2012

EUROPEJSKI NADZÓR UBEZPIECZENIOWY I EMERYTALNY, EUROPEAN INSURANCE AND OCCUPATIONAL PENSION AUTHORITY, OPUBLIKOWAŁ RAPORT ZA ROK 2012.

Raport składa się z kilku części i dotyczy następujących obszarów: regulacyjnego, nadzorczego, ochrony konsumenta i innowacji finansowych, tworzenia wspólnej kultury nadzorczej, stabilności finansowej, prewencji kryzysowej oraz relacjach zewnętrznych. Ciekawie zapo-

wiadało się omówienie kwestii dotyczących ochrony konsumenta, bowiem EIOPA wskazała, że właśnie ochrona konsumenta stanowi swoiste „DNA” EIOPY i ma najwyższy priorytet, jeśli chodzi również o obszar rynku ubezpieczeniowego. EIOPA chwali się nawet, że zidentyfikowała „three key consumer trends” i jednym z nich było zwiększenie skupienia na produktach typu unit-linked. Niestety raport EIOPY nie rozwinął istotnie tego tematu.

Jak podkreślił przewodniczący EIOPA, Gabriel Bernardino, szczególnym osiągnięciem urzędu jest pierwszy zestaw wytycznych dotyczących ochrony konsumentów. Wytyczne mają uzupełniać ważną lukę regulacyjną na poziomie Unii Europejskiej i być istotnym krokiem do promowania transparentności, prostoty i sprawiedliwości na rynku konsumenckich produktów i usług finansowych.

Cały raport dostępny jest pod adresem:

<https://eiopa.europa.eu/publications/annual-reports/index.html>

Za: www.eiopa.europa.eu
www.dziennikubezpieczeniowy.pl

NOWA WERSJA METODYKI BION DLA ZA- KŁADÓW UBEZPIECZEŃ

II LIPCA KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO OPUBLIKOWAŁA NOWĄ WERSJĘ METODYKI BION

Zgodnie z metodyką, Badanie i Ocena Nadzorcza (BION) zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji jest dokonywana w ramach wprowadzenia w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego systemu nadzoru opartego na analizie ryzyka, według ujednoczonego podejścia dla nadzorowanych podmiotów we wszystkich sektorach rynku finansowego.

BION jest całościowym procesem wykorzystującym wszelkie dostępne informacje posiadane przez nadzór na temat zakładu ubezpieczeń/reasekuracji, w tym informacje uzyskane w wyniku czynności związanych z licencjonowaniem, analizy z za biurka i czynności kontrolnych na miejscu w zakładzie ubezpieczeń/reasekuracji, jak również z zapytań/ankiet kierowanych do zakładu ubezpieczeń/reasekuracji. Oparcie się głównie na dostępnych informacjach i obowiązującym systemie sprawozdawczym ma na celu nienakładanie, w związku z BION dodatkowych obciążeń raportowych i informacyjnych.

Jedną z istotnych zmian w nowej metodyce BION to nowy sposób przeprowadzania ocen nadzorczej, a w szczególności wydzielenie oceny ryzyka zakładu i oceny istotności zakładu (uwzględniającej ryzyko systemowe).

KNF wyjaśnia, że przygotowując nową wersję BION wzięto pod uwagę otrzymane od ubezpieczycieli uwagi i komentarze. Prezes zarządu Polskiej Izby Ubezpieczeń, potwierdza, że metodyka uwzględnia znaczącą część postulatów zakładów ubezpieczeń.

KNF podkreśla, że uwzględniono te uwagi rynku, które przyczyniają się do poprawienia jakości metodyki oraz zwiększenia transparentności procesu nadawania oceny.

Z punktu widzenia przedstawicieli ubezpieczycieli zaprezentowane przez organ nadzoru zmiany wpłyną pozytywnie na ocenę całego rynku ubezpieczeniowego, jak i poszczegól-

nych podmiotów występujących na tym rynku. Jak słusznie wskazano, KNF uwzględniając uwagi ubezpieczycieli pokazał, że jest gotowy na dialog z rynkiem.

www.dziennikubezpieczeniowy.pl

Pozostałe zmiany w metodyce BION dostępne są pod adresem: http://www.knf.gov.pl/Images/zmiany_w_metodyce_BION_tcm75-35094.pdf

Maciej Hajewski / Członek SCP

OBRÓT WIRTUALNYMI WALUTAMI W KONTEKŚCIE WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY

CZYM JEST WALUTA WIRTUALNA

Waluta wirtualna, podobnie jak pieniądź emitowany przez system bankowy, jest towarem uznanym jako środek wymiany gospodarczej. Główną cechą wyróżniającą walutę wirtualną na tle pieniądza jest brak statusu prawnego w jakiegokolwiek jurysdykcji. Tradycyjne instytucje finansowe, takie jak bank centralny, nie są zaangażowane w tworzenie i zarządzanie obiegiem wirtualnej waluty. Implikuje to brak

formalnego, ustanowionego statusem prawnym, nadzoru wirtualną walutą. Ponadto, w przeciwieństwie do pieniądza, waluta wirtualna występuje wyłącznie w formie elektronicznej (bezzgotówkowej), chociaż pojawiają się już pomysły rozwiązań umożliwiających wypłatę wirtualnej waluty w formie „gotówkowej”.

Za pierwszą walutę wirtualną uważa się tzw. Linden Dollar, stworzony przez firmę Linden Lab na potrzeby gry komputerowej Second Life. Użytkownicy gry mogą wypłacać zarobione w grze wirtualne pieniądze w amerykańskich dolarach, na swoje konta PayPal. Linden Lab utrzymuje, że wprowadził środki mające na celu przeciwdziałanie praniu pieniędzy przy użyciu gry.

Skalę zjawiska najlepiej odzwierciedla ilość różnego rodzaju platform umożliwiających płatności wirtualną walutą (wymieniono tylko wybrane z nich):

Bitcoin, Litecoin, Namecoin, PPCoin, Money-Mail, LiqPay, UkrMoney, moneta.ru, Z-Payment, NN-Money, AlertPay, DeltaKey, AlterGold, Pecunix, V-Money, Webcreds, W1 RUR, Edram, E-Gold, C-Gold, iMoney, E-bullion, InoCard, Chebo Money, ECUmoney, Express Gold, ICQMoney, IntellectMoney, VRS, Wirex, Dengi 2.0, Younicrata.

BITCOIN

Najbardziej znanym i rozpowszechnionym rodzajem wirtualnej waluty jest tzw. Bitcoin (BTC). Koncepcja Bitcoinu została po raz pierwszy opisana w 2008 roku, przez osobę o pseudonimie Satoshi Nakamoto.

Bitcoin opiera się na transferze kwot pomiędzy użytkownikami adresów Bitcoin, przy użyciu kryptografii klucza publicznego. Tworzenie i obrót Bitmonetami bazuje na otwartoźródłowym oprogramowaniu oraz sieci peer-to-peer (P2P). Sieć P2P pełni w tym systemie funkcję zdecentralizowanej bazy danych, w której przechowywane są dane o transakcjach oraz kryptografii kluczy. Bitcoiny mogą zostać zapisane na komputerze osobistym w formie szyfrowanego „pliku portfela” lub na serwerze zajmującym się przechowywaniem takich portfeli. Mogą być przesłane przez Internet do dowolnego posiadacza adresu Bitcoin, bez udziału tradycyjnego systemu finansowego.

Bitcoiny są tworzone przez system lub „wydobywane” przez komputery uczestników sieci P2P (tzw. „górników”, ang. „miners”), kiedy komputery użytkowników rozwiążą problem matematyczny związany z szyfrowaniem i przechowywaniem informacji o transakcjach wykonywanych Bitcoinami. Pieniądze zasilają konto szczęśliwca, którego komputer zakończy

operację. W celu zapobieżenia podwójnemu wydawaniu, sieć wykorzystuje formę rozproszonego serwera czasowego, używając koncepcji łańcuchowych matematycznych dowodów wykonanych działań (tzw. „Proof of Work”). W oprogramowaniu Bitcoin jest zakodowany mechanizm kontroli inflacji, z góry znany wszystkim uczestnikom systemu. Cały system jest zaprojektowany tak aby całkowita podaż Bitmonet wynosiła nie więcej niż 21 milionów. Szacuje się, że do roku 2017 zostanie wygenerowane ok ¾ całkowitej możliwej podaży Bitmonet. Aby uniknąć skutków deflacji, wynikającej z ograniczonej nominalnej podaży Bitmonet, są one podzielne do ośmiu miejsc po przecinku.

Obecnie za Bitmonety można kupić prawie wszystko. Coraz więcej sprzedawców akceptuje zapłatę w postaci właśnie Bitmonet.

Bitcoin debiutował na MtGox (rodzaj giełdy, umożliwiającej m.in. wymianę Bitcoinu na tradycyjne waluty) 17 sierpnia 2010 z ceną 0,063 USD/BTC. 8 czerwca 2011 cena osiągnęła 31,91 USD za BTC, potem nastąpił spadek i rok 2011 zakończył się kursem 4,72202 USD/BTC. W dniu 9 czerwca 2013 kurs USD/BTC wynosił 106, przy kapitalizacji na poziomie 1,17 miliarda USD. Bitcoin nie jest powiązany z żadną istniejącą walutą tradycyjną i jego kurs

jest determinowany głównie przez popyt i podaż na tą walutę. Wartość Bitmonety stale ulega stabilizacji. Zgodnie z założeniami powinna rosnać z powodu zjawiska deflacji.

WIRTUALNA WALUTA, A ZAGROŻENIE PRANIEM PIENIĘDZY

28 MAJA 2013 ROKU PROKURATURA FEDERALNA USA wystosowała akt oskarżenia przeciwko sieci płatniczej Liberty Reserve. Pięć osób zostało aresztowanych i oskarżonych o pranie pieniędzy oraz prowadzenie działalności bez licencji. Liberty Reserve był operatorem wirtualnej waluty z ponad milionem użytkowników w momencie jego zamknięcia.

Jedno z oskarżeń dotyczyło odegrania roli w wypraniu kwoty 45 milionów USD, wyprawionych z banków BankMuscat (Oman) oraz Rakbank (Zjednoczone Emiraty Arabskie). Śledczy szacują, że działalność Liberty Reserve umożliwiła wypranie nawet 6 miliardów USD.

Eksperti są zdania, że zamknięcie Liberty Reserve nie stanie się przesłanką do likwidacji Bitcoina. W przeciwieństwie do Liberty Reserve, Bitcoin posiada zdecentralizowaną strukturę i transakcje są przetwarzane w sposób rozproszony na całym świecie. W systemie Bitcoin nie ma też pojedynczych osób, które są odpowiedzialne za funkcjonowanie systemu,

które możnaby w podobny sposób postawić w stan oskarżenia. Bitcoin nie jest też związany z żadnym konkretnym krajem. Władze mogą utrudnić korzystanie z tej waluty, ale jej likwidacja mogłaby okazać się niemożliwa.

Europejski Bank Centralny opublikował w październiku 2012 roku raport „Virtual Currency Schemes”, w którym m.in. ocenia zagrożenia związane w wymianą wirtualnej waluty. Raport nie zawiera jednak żadnych wytycznych dla platform wirtualnych walut, ani dla banków komercyjnych. 18 marca 2013 roku amerykański FinCEN (Financial Crimes Enforcement Network) wystosował wytyczne,

zgodnie z którymi administratorzy platform wirtualnych walut powinni wdrożyć program przeciwdziałania praniu pieniędzy.

Procedury przeciwdziałania praniu pieniędzy w większości banków komercyjnych nie uwzględniają kwestii związanych z korzystaniem z walut wirtualnych przez ich klientów. Dzieje się tak dlatego, że zjawisko jest stosunkowo świeże i banki nie zdołały do tej pory zaktualizować swoich polityk. Nie istnieją także wytyczne rządowych regulatorów, ani dobre praktyki biznesowe odnośnie postępowania z transakcjami i klientami banków korzystającymi z wirtualnych walut.

Paweł Kuskowski / Przewodniczący Zarządu SCP

KARY NAŁOŻONE PRZEZ KNF W MAJU I CZERWCU

Maj i czerwiec przyniósł szereg nowych kar nałożonych przez KNF. Oprócz mniejszych (20.000 zł), nałożonych na Gothaer Towarzystwo Ubezpieczeń SA m.in. za niewypłacenie w ustawowym terminie odszkodowań z obowiązkowego ubezpieczenia OC pojazdów mechanicznych, nałożone zostały również kary dosyć znaczne: - 300.000 zł nałożonych na osobę fizyczną za piętnastokrotne naruszenie obowiązków informacyjnych wobec spółki

i KNF związanych z transakcjami na znacznych pakietach akcji spółki w okresie wrzesień 2009 r. , 200.000 zł nałożone na Mostostal Export SA za niewykonanie obowiązków informacyjnych emitentów polegające na podaniu niepełnej informacji poufnej oraz nieprzekazaniu informacji poufnej, nieprzekazaniu w terminie i w formie przewidzianej przepisami prawa informacji o wytoczeniu powództwa w sprawie unieważnienia uchwał walnego zgromadzenia spółki, braku terminowego przekazania informacji o ustanowieniu zastawu rejestrowego i hipotek na aktywach znacznej wartości oraz nieprzekazaniu w terminie informacji poufnej o zawarciu we wrześniu 2012 r. ugody między spółką a byłymi członkami organów spółki i podmiotów od niej zależnych. Co ciekawe, ustalając wysokość kary, tym razem Komisja wzięła pod uwagę stratę wykazaną przez spółkę w sprawozdaniu finansowym za 2012 r. i za I kwartał 2013 r.

Karę w wysokości 50.000 zł Komisja nałożyła na Noble Funds TFI za niezawiadomienie w ustawowym terminie spółki publicznej o zwiększeniu udziału w liczbie głosów powyżej 5%. Z kolei karę 100.000 zł Komisja nałożyła na Skarbiec TFI za naruszenie art. 101 ust. 1 pkt 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych polegające na lokowaniu przez wydziałowy Subfundusz w instrumenty, które nie mogły być przedmiotem lokat dla funduszu, ponieważ nie spełniały warunków określonych w art. 101 ust. 1 pkt 3 lit. b Ustawy.

Stosunkowo wysoką karę (500.000 zł.) otrzymała będąca w upadłości układowej PBG SA. Spółka otrzymała karę za niewykonanie obowiązku informacyjnego - nie przekazanie KNF, spółce prowadzącej rynek regulowany i do publicznej wiadomości informacji poufnej o zawarciu przez jednostkę zależną od spółki umowy zastawu na znajdujących się w jej posiadaniu akcjach. Nakładając karę, Komisja podkreśla, że spółki publiczne w celu prawidłowego i terminowego wykonywania obowiązku przekazywania informacji poufnych, powinny tak zorganizować przepływ informacji w swojej grupie kapitałowej, aby podmioty zależne przekazywały informacje podlegające upublicznieniu na podstawie przepisów prawa, niezwłocznie po ich powstaniu i w sposób,

który umożliwi spółce wykonanie obowiązku maksymalnie w terminie 24 godzin.

Karę 250.000 zł KNF nałożył na spółkę Atlanta Poland za niestosowanie MSR i MSSF; taką samą karę Komisja nałożyła na FAM Grupa Kapitałowa za naruszenie obowiązków informacyjnych emitentów w związku ze sporządzeniem śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego i śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Jarosław Nowacki / Członek Zarządu SCP

SCP

Stowarzyszenie Compliance Polska zostało powołane w 2011 roku. Uchwałą za jego powołaniem podjęto 49 członków założycieli reprezentujących banki, domy maklerskie, firmy prawnicze i doradcze.

Obecnie Stowarzyszenie skupia ponad 120 członków i prawie 50 podmiotów działających na rynku polskim.

www.compliancepolska.pl